

107869

øent Brev til Clemenceau i Anledning hans Propagandareise til de Forenede Sta

Af

Francesco Nitti,
forhenværende italiensk Ministerpræsident.

Velkommen til Amerika, kjære Præsident!

De er endnu fyrrig og fuld af Viljekraft, og jeg beundrer Deres store Udholdenhed. Jeg tænker heller ikke uden Bevægelse paa den Tale, som De holdt ved Pariserkonferancen, da De tog Afsked med Lloyd George og mig, — Storbritanniens og Italiens Premierministre. Det var, — hvis jeg erindrer rigtig —, om Aftenen den 20. Januar 1920. De havde indleveret Deres Demission som Ministerpræsident, og var Kandidat til Republikens Præsidentstilling. Men med en Gang, da alle troede, at Deres Valg var sikkert, — og sogar Modstanderne ikke tvivlede derpaa, — var ved en i sidste Øieblik istandkommet Koalition P. Deschanel blevet valgt. Millerand blev Ministerpræsident, men De vilde ikke forlade Konferancen, og De fortsatte — efter det almindelige Ønske — sammen med Millerand at føre Præsidiat. Om Aftenen den 20. Januar maatte Lloyd George og jeg reise; det gjaldt altsaa at fremskynde Arbejdene og komme til et Slutresultat. Jeg husker endnu de dybt bevægede, vakre Ord, som De udtalte ved Afskeden fra os; der laa saa meget Sorgmodighed og saa meget Edelmød i dem, at jeg endnu hører dem og beyrer dem i Hjertet. Ikke valgt til Republikens Præsident og tilbagetraadt fra Ministerpræsidentstillingen, paa en Dag, som Frankrig senerehen heitideligholdt ved Lov til Minde om Deres Fortjenester af

Fædrelandet, talte De til os ved Konferancens Slutning om det fuldbragte Værk og endnu mere om det, som endnu ikke var fuldbragt, og De mindede os om det Mægtige i den fælles Seier.

Idag, kjære Præsident, er Lloyd George, De og jeg fjernet fra Regjeringen, og De har givet os et godt Exempel. De har forstaaet, at Europas Skjæbne hovedsagelig bliver afgjort i Amerika, og i ungdommelig Enthusiasme og i Deres Lands Interesse reiser De til Amerika for at tale der. Havde jeg havt Deres Autoritet og Deres fuldkomne Kjendskab til det engelske Sprog, saa havde kanske jeg gjort det samme i en Tid, da der i mit Fædreland raader Kræfter, som følger en anden Retning end jeg gjorde.

De, kjære Præsident, var i sin Tid en Ven af Italien. Ofte har De tilbagekaldt i min Erindring, at De var den eneste Deputerede, som protesterede i det franske Parlament mod Besættelsen af Tunis. Jeg var altid det demokratiske Frankriges overbeviste Ven og en steil Modstander af den tyske Imperialisme. Naar jeg derfor idag hyppig staaar i Opposition med den franske Politiks Idéer, saa sker dette, fordi den har opgivet det demokratiske Program, der var dens traditionelle Hæder, dens store Styrke, og som bragte Hjælpen fra næsten alle Verdens demokratiske Stater i det fatale Aar 1914.

Naar De idag taler til Amerikanerne, kjære Præsident, vil De formentlig fremføre al den Uret, som er begaaet af det keiserlige Tyskland. Dets krigerske Aand og Wilhelm den II's simple og grove Brutaltet havde inden ringe Skyld i Krigens Opstaaen. Om ogsaa, som

Lloyd George sagde, og Undersøgelsen af Kjendsgjeringerne beviste, ikke al Skyld er paa Tysklands Side, vilde det være ubillig at bestride det tyske Folks Ansvar. De vil med Rette minde om Belgiens Undertrykkelse og om Ødelæggelsen af de franske Gebeter; det er Ting, for hvilke der ikke findes nogen Undskyldning. De vil videre sandsynligvis minde om Wilhelm II.s ligesaa frygtelige som taabelige Proklamation, og hvor streng Deres Dom end vil lyde, — jeg vil aldrig finde den for streng. Som gammel Demokrat har jeg altid havt Afsky for Imperialismen, Nationalismen og Fremmedhadet; — Deres Ord vil følgelig aldrig være for sterke. Tal De altsaa saa endt som mulig om den tyske Imperialisme, om Keiser Wilhelm II. og hans middelmaadige Medhjælpere, som f. Ex. Bethmann Hollweg. Dermed vil De altid have Ret.

Men, — naar Amerikanerne, som baade er et idealistisk, og et praktisk Folk, af Dem har hørt om Krigens Balance, da vil de ogsaa vido noget om Fredens Balance; thi det er meget tvivlsomt, om Krig har sat ligesaa mange Saar, som Freden. De har selv sagt til det franske Kammer, at Fredsoverenskomsten vilde være et Middel til at fortsætte Krig. Deres da fremsatte Tanker svarer til Virkeligheden; thi Fredsoverenskomsten har ikke havt nogen anden Virkning, end at holde Europa i en Krigstilstand, der daglig mere og mere forgifter Livets Kilder.

Ogsaa Italien var i 1915 og Amerika i 1917 traadt ind i Krig i den Hensigt at opnaa Fred. Det hed den Gang, at Krig skulde dø hen i et Samfund af frie og fremadskridende Nationer; dette skulde være den sidste store Krig, og de martrede Folk vilde nu kunno fryde sig over den evige Fred. Det har vi selv ogsaa lovet til dem, som gik i Døden for vor Sikkerhed og for vor Hæder. Briand havde den 10. Januar 1917 i alle de forbundne Folks Navn fremlagt Ententens Principer. Og et Aar senere, den 8. Januar 1918, hav-

(Rek.)

Rheumatisme

Den uutholdelige smagt som følger med rheumatisme og andre smerter blir sieblikkelig lindret ved bruken av lidt Sloan's Liniment. Det virker som ved et under — ingen nødvendighet for at gni det ind. Kjøpes fra drogeforretningerne.

Aabent Brev til Clemenceau i Anledning hans Propagandareise til de Forenede stater.

AF

Francesco Nitti,
forhenværende italiensk Ministerpræsident.

Fortset fra 1ste Side.

de Præsident Wilson formuleret Fredens Grundsætninger i sine fjorten Punkter. Det var Betingelserne for Amerikas frygtelige Indgriben. Mellom Seierherrerne og de Besiede skulde der herske Lighed; klare Fredsoverenskomster, Fjernelse af alle Toldskrænker, passende Regulering af Kolonialrettighederne, Havnes Frihed, gjensidige Garantier for Nedsættelse af Rustningerne til det for den indre Sikkerhed tilladte Minimum, Tilbagegivelse af Elsass-Lothringen til Frankrige, Gjenopbygning af Belgien etc.

Men nu er Versailles-Traktaten og de deraf følgende Traktater den mest absolute Benaegtelse af hine Principer. Aldrig har den raa Vold vist sig raadere i sin Gjærning. De besiede Folk blev, eftersom Tilfældet diktede, delt eller — som Østerrige-Ungarn — tvunget til at love en dødbirgende Isolering. Mindet otte Millioner Tyskere fra Tyskland og Østerrige blev udløst til Seierherrenes, — ofte til Folk af en meget ringere Civilisation og Dannelses, Maa har oprettet et kunstigt Polen, som istedetfor de 18 Millioner sande Polakker omfatter 31 Millioner Monnesker af, for det største Del, en anden Race. Efter 1870 var der bare et eneste Elsass-Lothringen, som blev gjort Fordring paa af Frankrige; idag findes der mindst seks eller syv tyske Elsass-Lothringere, bestaaende af Lande, som man med Urette og med Vold har frataget det tyske Moderland. I Saardistriktet er der blandt de 600 000 Indbyggere ikke et Hundrede Frankmænd. Og dog blev Saardistriktet, definitivt fordret, og derpaa blev, paa Veien til Forstaelse, Bærgværkerne definitivt overgivet til Frankrige. Idag udgjør det fuldstændig tyske Saardistrikt en Del af det franske Toldterritorium, og efter 15 Aare Forløb maa det erklære ved Folkeafstemning om det vil høre til Tyskland eller Frankrige.

Ilvilken Værdi har Folkeafstemningerne idag i Europa? Versailles-Overenskomsten bestemte, at det i Aarhundreder tyske Øvre-Schlesien efter Udfaldet af Folkeafstemningen enten skulde tilfalde Polen eller Tyskland. Til Trods for alle Voldshandlinger forløb Folkeafstemningen gunstig for Tyskland; selv under Tryk af Overmagten har 60 pCt. af Befolkningen afgjort bestemt sig for Tyskland. Og ikke desto mindre er Øvre-Schlesien, med Versailles-Traktaten og med Folkeafstemningen, for Størsteparten blevet udløst til Polen, — tillige de Dole, hvor Størdindustriens Interesser, domme vigtige Basis for Fredspolitikken, spillede en stor Rolle.

De seirrende Nationer har anvendt det selvsamme System, som de har paadraget Tyskerne. Det eneste Rouleau deraf er, at Europa idag er blevet en stor Tumleplads for Voldshorredømmet. Tidligere fandtes der bare et eneste Tvistsens Æble, Elsass-Lothringen, — nu findes der mange.

hær ved Rhinen, under det Paaskud at garantere for en Skadeserstatningsbetaling, som aldrig vil blive betalt, saa absurd er den. Det var en af Døres Ministre, Monsieur Klotz, som beregnede den tyske Erstatning til 375 Milliarder, at betale i 34 Aarsrater, hver paa 25 Milliarder, hvoraf 13 750 Millioner alene til Frankrige. For Krigen havde alle Nationaløkonomer anslaaet Tysklands samlede Rigdom til 250 Milliarder — eller høist 300 Milliarder. Efter disse i løse Lufton opbyggede Tilsagn, vil Tyskland aldrig kunne formaa at betale en Erstatning, som det franske Folk vil finde anlagelig. Det er en skjæbnesvanger Illusion. Storbritannien og Italien tror overhovedet ikke paa nogen Erstatning; men i Frankrige fortsætter man med at lægge den som Grundlag for Budgetterne, medens enhver alvorlig Finansmand betragter den som Nul. For at framlænge disse absurde Erstatninger, staar der nu ved Rhinen en Hær af Nøgre, af Brune og af Gule — underordnede Racer, der nu for første Gang hævser Europa, — og disse Hæer skal blive staaende der i fremtiden Aar; en Okkupationshær, som i de sidste Aar har kostet langt mere end hele Tysklands Hær og Flaade kostede for Frigen. De ved, hvilke Voldsgjærninger, der er blevet begaaet; selv de af Tyskerne begaaede Brutalteter staar tilbage for disse.

Amerika har Ret til at spørge: Hvorfor betaler ikke Frankrige og Italien sin Gjæld? Naar de tror, at Tyskland, som man har frataget dets rigeste Gødbter, Kolonierne, Handelslandene, de bedste Raastoffer og al Eiendom, saasom Handelsorganisationerne i Udlandet, skal betale Hundreder af Milliarder, — hvoraf kommer det da, at Frankrige og Italien, — især det rigere Frankrige — ikke betaler sin Gjæld? Ingen er forpligtet til det Umulige. Men naar Frankrige og Italien er af den Mening, at Tyskland, — ja sogar Østerrige — kan betale uhyre Skadeserstatninger, hvorfor begynder de da ikke selv med at betale til Amerika i det mindste Renterne af sin Gjæld? De ved, at i Tilfælde de betaler, vilde deres Kurser synke til næsten det samme Niveau, som de besiede Landes Kurser. Hvorfor insisterer de da saa rasende paa at opretholde uholdbare Tilstande? Kanske kun for at faa holde Opsyn med og desorganisere det tyske Folk? Versailles-Traktaten havde ikke det Formaal at afvæbne Tyskland og forandre det keiserlige Tyskland til et demokratisk Land; dens sande Hensigt var at kvæle den tyske Nation.

Amerika spørger: Hvorfor kommer den militaristiske Paradox, at Europa, efter Krigen og efter Afvæbningen af de seirrende Lande, har flere Soldater under Vaaben end før Krigen? Frankrige, hvis Befolkning dog ikke tillader, har alene meget talrigere Hær end Tyskland havde før Krigen.

Mænd under Vaaben end før Krigen, naar de for Militarismo beskyldte Lande idag er værgeløse, hvilken Garanti for Stabilitet kan da en Verdensdel, som næsten fuldstændig er blevet balkaniseret og som hver Dag frembringer nye Konfliktspirer, yde?

Valutaen i næsten alle de af Krigen udsprungne Stater er ruineret. Næsten alle Lande frembringer lidet og betaler for meget ud i Forhold til de formindskede Indtægter; derfor uden udelukker de hinanden ved høje Toldskrænker. Hele Europas Handel har mindsket med ca. 40 pCt. Centraleuropa, der en Gang var det største Konsummarked, kvæles af Fredsoverenskomstens Voldshandlinger. — Tyskland har ingen egentlig Kjøbekraft, Østerrige hungere og Ungarn yder mod Trods Elendigheden Modstand.

Men de seirrende Lande ser hver Dag, at deres Kurser forværres. Hvis Amerika yder Kredit, maa det ikke da frygte for, at denne kun vil tjene til at frembringe nye Hæere, nye Voldsemheder og nye vilkaarlige Bestemmelser og følgende formindskede Garantier, som Amerika har for sin Krigskredit og for de 15 eller 20 Milliarder Dollars, som amerikanske Borgere efter Krigen har maattet pinge ud med ved mislykkede Valutaspækulationer, Forskud og Industriekredit?

»Sic voe, non vobis«. — Naar vi ikke kan betale vor egen Gjæld, kan vi da tro, at Tyskerne betaler sin Gjæld til os?

Europa er sunket tilbage til den mørkeste Middelalder, og er i Begreb med, — i det Indre af mange Lande — at synke ned i den værste Reaktition og i alle Voldshandlingers Exaltation. Naar Amerika, efter at have tilbagegivet Overenskomsten i Versailles og afslaaet at træde ind i Folkenes Forbunde, som er et Organ uden Alvor og Autoritet, kun oprettet for at forskjønne Seierherrenes Misbrug af sin Magt, naar Amerika nu saa meget som mulig holder sig udenfor den europæiske Tvendragt, saa udviser det bare en vis Selvpøholdelsesdrift. Enhver Kredit, som det yder, ethvert Misbrug, som det anerkjender, enhver Voldedag, som det tillader, bidrager kun til at forværre Sillingen. Amerika traadte ugenyttigt ind i Krigen, og vilde hverken have Gebots-Kompensationer eller finansielle Fordele; men Amerika var dog den store Magt, som gjorde Udsagnet.

Amerika kan skille i Europas Stridspergamaal, ikke blande sig ind i dem, — det kan paabyde Europa Fred, som en moralsk Nødvendighed og som Betingelse for sin egen og hele Verdens Velfærd. Ethvert Offer, som Amerika vilde bringe nu, var tabt; det vilde meget mere bare øge og forværre Ondet. Amerika maa nægte Europa enhver Kredit, saalænge Europa ikke indskrænker Rustningerne og efterstræber den sande Fred.

Tyskerne har yndet to store Krige, i 1815 og 1870. Men de har

EDV

eller undertrykket og alle hader hverandre?

De europæiske Demokratier har vist sig at være havesyge og korrumperede. Størdindustrien var, om end ikke Aarsagen til Krigen, saa dog en Spore til den. Og Størdindustrien var kanske Hovedaarsagen til den slotte Fred.

Naar De, kjære Præsident, har reist over Oceanet, for at tale til Amerikanerne, saa hør De have foretrukket at tale om den Fred, som skal opnaaes, istedetfor om Krigen. Var det ikke paa Tids at tale om Beroligelse af dette arme, balkaniserede Europa? Jeg kjender Døres af Haardhed og Ironi-sammenfatte Voldshand. De var altid en frygtelig Kampens Mand, og Døres Modstandere har gjennem lange Aar haft at gøre med en frygtelig Modstander. Mange af Døres Ord trænger lige til Hjertet, ligesom en gammel Toled-Klinge. Men med Hensyn til disse, meget mere af Freden end af Krigen ophobede Ruiner, yenter Bønderne af Døres Talent (og jeg hører ogsaa til disse), at De nu i Amerika, — til det store amerikanske Demokrati, som endnu har Washingtons og Lincolns uadødelige Principer i Blodet, taler om Midlerne til at naa til Fred.)

Jeg underskriver allerede paa Forhaand alt, hvad De vil sige om det keiserlige Tyskland og om Wilhelm II. Ligeledes Døres Dom over det tyske Folks Vildfarelser under Krigen og over den Skyld, som de derved har lagt paa sine Skuldre. Men De maa spørge Amerikanerne, om De tror, at det af Freden opslaaede Voldssystem kan vedvare, uden at alle gaar til Grunde derved. De maa spørge om ikke fire Aars Erfaring har givet et tilstrækkeligt Døvis for, at Europa uundgaelig tumler hen mod Afgrunden. De maa spørge, om ikke Demokratiet og Solvbestemmelsesretten i Princip, for hvilke vi kjæmpede, har faaet det heididligste Døment. Og De maa ogsaa tale Fredens store Ord. Storbritannien, Frankrige, Tyskland og Italien er de fire Stater i Europa, som er mest framskridedsyglige. Døres Uenighed betyder Europas Ruin og alle Vordens Undergang. Var det en uretfærdig Krig, saa er det dog muligt at naa til en retfærdig Fred. Man kan atter opbygge, hvad der er blevet ødelagt.